

Pracovní list

Předmět: Český jazyk

Ročník: šestý

Částice, citoslovce - k nastudování:

Co jsou částice?

Částice = neohebný slovní druh

Částice jsou řazeny mezi tzv. neohebný slovní druh, tedy nemění svůj tvar- nedají se časovat ani skloňovat jako ohebné slovní druhy (podstatná a přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa).

Mezi částice patří například:

ano, ne, kéž, necht', což, pak, jen apod.

Kéž by byl už zase podzim.

Ano, to zní jako skvělá zpráva.

Jen aby to dobře dopadlo.

Z tohoto výčtu je zřejmé, že některá zmíněná slova mohou být i jinými slovními druhy. Jak tedy poznáme, že se jedná o částici a ne třeba spojku či příslovce? Částice vždy stojí na začátku věty, uvozuje ji.

částice	jiný slovní druh (spojka, příslovce)
Ale to je překvapení!	Slyším tě, ale nechápu, co tím myslíš.
A to je zase nadělení	Skákal a běhal kolem.
Že tobě se to nelíbí?	Myslel jsem, že se sejdeme tam.
Aby se jí tak něco stalo!	Přeji si, aby už byl podzim.
Tak už se usměj!	Neběhej tak rychle.

Citoslovce

- **nálady, pocity** (*ach, fuj, ó, hurá, ouvej, au*),
- **vůli mluvčího** – pobídka, vybídnutí k práci nebo ke zvířatům (*haló, hybaj, marš, hej, prrr, hop*)
- **hlasy, zvuky** (*mňau, žbluňk, bum, cink, bim bam, haf, prásk, mlask, kykyryký*).

Citoslovce = neohebný slovní druh

Fuj, to jsem se lekla!

Nó, copak to má znamenat?

Haló, kdo je tam?

Brr, venku je ale zima.

Jsou ale případy, kdy **citoslovce může vystupovat jako podmět nebo přísudek**, v tom případě už se mezi větné členy řadí a v rámci větného rozboru je jako příslušné větné členy určujeme.

A žába **žbluňk** do vody. (co udělala žába – žbluňk – zde ve funkci přísudku)

Mňau se **ozývalo** pod okny. (kdo? co? se ozývalo pod okny – mňau – zde ve funkci podmětu)